

30 oktober 2008: toespraak Wnde. Gouverneur t.g.v. boekpresentatie

Geachte aanwezigen, geachte heer Kristensen,

Allereerst wil ik de heer Kristensen hartelijk dank zeggen voor de aanbieding van zijn boek, waarvan ik wel enige elementen ken, maar dat ik met graagte helemaal zal gaan lezen. En ik wil hem ook feliciteren met het volbrengen van deze niet geringe opdracht. Het is een heuse studie geworden. En het gaat om een delicaat onderwerp, of je nu op Curaçao woont of in Roemenië. De heer Kristensen doet beide, zo heb ik begrepen. Kennelijk voelt hij zich hier en daar thuis. Maar dat heeft vast niet met het onderwerp van vanmiddag te maken.

Integer komt van het Latijnse woord “in-tangere” dat betekent: niet aangeraakt. Integriteit heeft te maken met onbesmet zijn, vlekkeloos... niemand heeft het vervuild. En het is er wel of het is er niet. Ien Dales, de in 1994 in het harnas overleden Nederlandse Minister van Binnenlandse Zaken, kon het destijds niet treffender zeggen: “Een beetje integer bestaat niet!” Vanaf dat moment kwam het onderwerp bij de Nederlandse rijksoverheid vast op de agenda te staan. Om daar vervolgens nooit meer van te verdwijnen. Zeer recentelijk nog presenteerde de Nederlandse overheid een zevental beginselen van deugdelijk overheidsbestuur. Ik wees daar bij een andere gelegenheid reeds op. Het gaat hier om een code die is opgesteld uit het besef dat goed bestuur essentieel is voor het functioneren van de democratische rechtsstaat. Bovenaan deze lijst prijken de beginselen van openheid en integriteit. Dat onderstreept het belang dat aan integriteit wordt gehecht.

Ook aan de Nederlandse Antillen is de discussie niet voorbij gegaan. Zo verscheen eind jaren '90 het rapport Konfiansa met waardevolle aanbevelingen. Die zijn deels wel en deels nog niet uitgevoerd. Maar u weet: veel gaat hier in de Nederlandse Antillen in een ander tempo, maar meestal komen we er uiteindelijk wel. Het poco poco beginsel is hier een zelfs door de rechtspraak officieel aanvaard fenomeen. Maar alle gekheid op een stokje: ook in de Nederlandse Antillen staat integriteit hoog op de agenda. Of wij dat nu leuk vinden of niet. Je hoeft maar een krant open te slaan en je ziet burgers, politici, bestuurders en journalisten in discussie over het onderwerp. En dat is terecht.

Want waar het boek van de heer Kristensen ook op ingaat, zijn de destructieve gevolgen van oninteger handelen voor de economie van een land. En de politieke en maatschappelijke ontwrichting die er het gevolg van kan zijn. Integriteit, zeker ook in het openbaar bestuur, is dus ook keihard nodig en zeker geen luxe-verschijnsel.

Als ik kijk naar de in het boek genoemde bestuurlijke factoren die integriteit bevorderen, zijn de omstandigheden in de Nederlandse Antillen niet ongunstig: wij kennen een traditie van democratie, kunnen trots zijn op onze onafhankelijke rechtspraak en de persvrijheid is hier gegarandeerd. Het boek noemt als vierde integriteitbevorderende factor nog het protestantisme, maar dat gebrek moet ons hier op Curaçao maar vergeven worden.

We staan er wat betreft omstandigheden dus helemaal niet zo slecht voor in de Nederlandse Antillen. Dat beeld wordt trouwens ook bevestigd in een andere studie van professor Oostindie en doctor Sutton dat kleine eilandstaten in een door de Wereld Bank ontwikkelde index voor goed bestuur, ook in het Caribisch gebied, het relatief goed doen. Maar dit is geen reden voor zelfgenoegzaamheid, want uit diezelfde studie blijkt dat de behoefte aan verbetering van het bestuur in die gemeenschappen door de burgers breed wordt gevoeld. En de kleinschaligheid van onze samenlevingen alsmede de naar binnen gerichte cultuur die voortvloeit uit het insularisme, vormen een voortdurende uitdaging voor de kwaliteit van het bestuur. Ook hier in de Nederlandse Antillen.

Geachte aanwezigen,

Ik kom tot een afronding.

Zoals ik zojuist zei, heeft integriteit te maken met onbesmet en vlekkeloos zijn, met ongereptheid. In essentie gaat het in overdrachtelijke zin dan om trouw aan jezelf, geloofwaardigheid, betrouwbaarheid, om waarheid. Een jaar geleden was Gouverneur Goedgedrag keynote speaker bij de Awarduitreiking van de Stichting Vrouwenetwerk, die ook in het licht stond van integriteit. Hij sprak toen de volgende woorden: "Maak een commitment om integer te zijn. Laat uw spreken en doen overeenkomen met uw normen en waarden. Spreek de waarheid, handel naar waarheid, en wees de waarheid. Zo draagt ook u bij aan een veilige, gelukkige en welvarende samenleving".

Voorwaar een mooi citaat om mee te eindigen.

Ik dank u.